

Research Paper



### Structural Equation Modeling of Pathological Dimensions of Personality, Emotional Schemas, and Cinderella Syndrome with an Attitude Toward Extramarital Relationships



Haniyeh Ojaghizadeh<sup>1</sup>, Fakhrossadat Ghoreyshi Rad<sup>2</sup>, Rahim Yousefi<sup>3\*</sup>

- 1. MA in General Psychology, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran.
- 2. Professor, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran.
- 3. Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran.



DOI: [10.22034/JMPR.2023.57309.5685](https://doi.org/10.22034/JMPR.2023.57309.5685)

URL: [https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article\\_18188.html](https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_18188.html)



ARTICLE INFO

ABSTRACT

**Keywords:**  
Pathological Dimensions of Personality, Cinderella Syndrome, Attitude Toward Extramarital Relationships, Emotional Schema

Received: 2023/06/28  
Accepted: 2023/07/16  
Available: 2024/07/04

The aim of this study was the structural equations modeling of pathological dimensions of personality, emotional schemas and Cinderella syndrome with an attitude towards extramarital relationships in female students of Gilan University. The method of descriptive correlational research was structural equation modeling. The research community included all students of Gilan University in the academic year 2021-2022. The number of 340 people was selected with the purposeful sampling method and using the questionnaires of Krueger et al. personality dimensions (2012), Leahy's emotional schemas (2002), Yeniceri & Kokdemir (2006) tendency towards extramarital relationships and Demir et al. (2021) Cinderella syndrome were evaluated. Data analysis was done by SPSS<sub>25</sub> and AMOS<sub>24</sub> software. The results showed that there is a significant relationship between the pathological dimensions of personality, emotional schemas and Cinderella syndrome in the tendency to extramarital relationships. The results of structural modeling also indicated that the pathological dimensions of personality, emotional schemas and Cinderella syndrome have a significant relationship with the attitude to extramarital relationships and the findings supported the optimal fit of the studied model. The results obtained from the research can be used to design preventive interventions to reduce extramarital relationships.



\* Corresponding Author: Rahim Yousefi  
E-mail: [yousefi@azaruniv.ac.ir](mailto:yousefi@azaruniv.ac.ir)



## مدل‌یابی معادلات ساختاری ابعاد مرضی شخصیت، طرح‌واره‌های هیجانی و سندرم سیندرلا با نگرش به روابط فرا زناشویی



هانیه اجاقی زاده<sup>۱</sup>، فخرالسادات قریشی راد<sup>۲</sup>، رحیم یوسفی<sup>۳\*</sup>

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.
۲. استاد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.
۳. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.



DOI: [10.22034/JMPR.2023.57309.5685](https://doi.org/10.22034/JMPR.2023.57309.5685)

URL: [https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article\\_18188.html](https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_18188.html)



### چکیده

### مشخصات مقاله

#### کلیدواژه‌ها:

پژوهش حاضر باهدف مدل‌یابی معادلات ساختاری ابعاد مرضی شخصیت، طرح‌واره‌های هیجانی و سندرم سیندرلا با نگرش به روابط فرا زناشویی در دانشجویان دختر دانشگاه گیلان صورت گرفت. روش پژوهش توصیفی همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه پژوهش شامل همه دانشجویان دانشگاه گیلان در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بود. تعداد ۳۴۰ نفر با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب و با استفاده از پرسشنامه‌های ابعاد مرضی شخصیت گروگر و همکاران (۲۰۱۲)، طرح‌واره‌های هیجانی لیهی (۲۰۰۲)، نگرش به روابط فرا زناشویی ینیسری و کوکدمیر (۲۰۰۶) و سندرم سیندرلا دمیر و همکاران (۲۰۲۱) ارزیابی شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها به‌وسیله نرم‌افزار SPSS<sup>25</sup> و AMOS<sup>24</sup> صورت گرفت. نتایج نشان داد میان ابعاد مرضی شخصیت، طرح‌واره‌ها هیجانی و سندرم سیندرلا در نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه معنی‌داری وجود دارد. همچنین نتایج مدل‌یابی ساختاری نیز بیانگر آن بود که ابعاد مرضی شخصیت، طرح‌واره‌ها هیجانی و سندرم سیندرلا رابطه قابل‌توجهی با نگرش به روابط فرا زناشویی دارند و یافته‌ها از برازندگی مطلوب مدل مورد مطالعه حمایت کردند. از نتایج حاصل شده از پژوهش می‌توان در جهت طراحی مداخلات پیشگیرانه به منظور کاهش روابط فرا زناشویی استفاده نمود.

ابعاد مرضی شخصیت، سندرم سیندرلا، نگرش به روابط فرازناشویی، طرح‌واره هیجانی

دریافت شده: ۱۴۰۲/۰۴/۰۷

پذیرفته شده: ۱۴۰۲/۰۴/۳۱

منتشر شده: ۱۴۰۳/۰۴/۱۴

\* نویسنده مسئول: رحیم یوسفی  
 رایانامه: yousefi@azaruniv.ac.ir

## مقدمه

روابط فرا زناشویی یکی از عوامل تهدیدکننده ساختار خانواده و از دست دادن اعتماد یا احساس تعلق به شریک زندگی است. همچنین این امر ترس از طرد شدن را در بین افراد افزایش می‌دهد. روابط فرا زناشویی به‌عنوان یکی از عوامل تهدیدکننده بر عملکرد، ثبات و استقامت زندگی مشترک و یکی از دلایل اصلی طلاق و فروپاشی زناشویی محسوب می‌شود (لونرگان و همکاران<sup>۱</sup>، ۲۰۲۱). توجیهای افراد برای نگرش به این‌گونه روابط ترکیبی از نیازهای عاطفی و جنسی نامناسب، فرصت‌طلبی، بی‌مسئولیتی و فریب عمدی است که پذیرش آن‌ها توسط افرادی که به‌نوعی درگیر این موضوع هستند چندان ساده نیست (سلترمن و همکاران<sup>۲</sup>، ۲۰۱۹). علی‌رغم قوت هنجارهای اجتماعی و آگاهی افراد از پیامدهای منفی بی‌شمار این پدیده، گرایش به روابط خارج از خانواده در میان مردان و زنان رایج و در حال افزایش است. گزارش شده است که ۲۰ تا ۷۰ درصد از روابط زناشویی شامل خیانت می‌گردد (بیرنباوم و همکاران<sup>۳</sup>، ۲۰۱۹) و برخی افراد بیشتر از دیگران تمایل به خیانت دارند (سوی و اورگانچی<sup>۴</sup>، ۲۰۱۹). در ایران، هیچ آمار رسمی در مورد نرخ روابط فرا زناشویی و پیمان‌شکنی گزارش نشده و این‌گونه موارد جزو تابوهای اجتماعی و واقعیت‌های نادیده انگاشته و پوشیده قرار می‌گیرد و به دلیل محدودیت‌های فرهنگی، میزان شیوع این آسیب کارکردی به‌صورت کمی برآورده نشده است ولی مشاهدات تجربی و بسیاری از پژوهش‌های انجام‌شده در این زمینه مانند ایزدی و همکاران (۱۴۰۱)، چوپانی و همکاران (۱۴۰۰)، قره داغی و سید میرزایی (۱۳۹۹)، افشاری و همکاران (۱۳۹۸) شیوع این آسیب را در بین زوجین ایرانی به‌عنوان عامل نگرانی زا مورد تأکید قرار دادند و درمانگران نیز، از افزایش تعداد مراجعه‌کنندگان به دلیل همین پدیده در جلسات درمانی خود می‌گویند (نژاد کریم و همکاران، ۱۳۹۵). دلایل این پدیده متفاوت است، اگرچه دلایل غالبی که افراد مطرح می‌نمایند حول موضوعاتی مانند نارضایتی از رابطه یا شریک اصلی، تمایل به رابطه جنسی مکرر یا متنوع و عشق به شریک خارج از ازدواج دور می‌زند (افشاری کاشانیان و همکاران، ۱۳۹۸) اما تجربه خیانت با متغیرهایی همچون سلامت روان ضعیف‌تر و ابتلا به اختلالاتی مانند افسردگی، اضطراب و استرس پس از سانحه مرتبط است (روس و همکاران<sup>۵</sup>، ۲۰۱۹). صرف نظر از دلایل این‌گونه روابط، این پدیده پیامدهای منفی بی‌شماری برای خانواده و جامعه به دنبال دارد. در وهله اول بیش از همه همسری را که مورد بی‌وفایی واقع شده، مورد آسیب قرار خواهد داد و موجب مختل شدن بهداشت روان و از دست دادن تعادل عاطفی و رفتاری وی خواهد شد و علاوه بر آن فرزندان نیز از آسیب‌های واردشده به ساختار خانواده بی‌نصیب نخواهند ماند. علاوه بر این، گرایش به این‌گونه روابط یکی از دلایل اصلی ایجاد تعارض و اختلاف میان زوجین مراجعه‌کننده به دادگاه‌ها و افزایش میزان طلاق در جامعه است (مدرسی و

همکاران، ۱۳۹۳) که خود منجر به لطمه وارد شدن به فریضه مقدس ازدواج و ایجاد نگرشی منفی نسبت به این امر می‌گردد.

رابطه فرا زناشویی ابعاد متفاوتی دارد و تحت تأثیر متغیرهای گوناگونی بروز می‌کند. یکی از عواملی که می‌تواند روابط فرا زناشویی را پیش‌بینی کند ویژگی‌های شخصیتی افراد است. ویژگی‌های شخصیتی نقش مهمی در نحوه تجربه، رویکرد و ارزیابی ما از زندگی دارند. از طرفی دیگر، برخی از ویژگی‌های شخصیتی و اختلالات روانی، تنش‌ها و تعارضات را در روابط افزایش می‌دهند و بنابراین می‌توانند زمینه‌ساز تعارضات زناشویی و گرایش به روابط خارج از ازدواج را فراهم آورند (شاه مرادی، ۱۳۹۵). مطالعات و پژوهش‌های متعددی وجود دارند که نشان می‌دهند میان ویژگی‌های شخصیتی و گرایش به روابط فرا زناشویی رابطه وجود دارد (خانی و علیجانی، ۲۰۲۲؛ اکبری، ۱۳۹۷؛ کریمی و همکاران، ۱۳۹۶؛ حبیبی عسگر آباد و حاجی حیدری، ۱۳۹۴؛ کوهی و همکاران، ۱۳۹۳) در زمینه ارتباط ویژگی‌های شخصیتی با نگرش به روابط فرا زناشویی بیشتر پژوهش‌ها بر مدل پنج عاملی متمرکز شده‌اند. سه خصیصه که به‌طور قابل‌اعتمادی با روابط فرا زناشویی مرتبط‌اند عبارت‌اند از: روان رنجورخویی (که با بی‌ثباتی عاطفی و بی‌قراری مشخص می‌شود)، موافق بودن (مشخصه با خوش‌قلبی و قابل‌اعتماد بودن) و وظیفه‌شناسی (مشخصه انضباط و اعتمادبه‌نفس). افراد مبتلا به روان رنجورخویی بالا احتمال بیشتری دارد که در روابط قبلی و حتی در ازدواج فعلی به شریک خود خیانت کنند. در مقابل، افراد با وظیفه‌شناسی بالا خود را وفادارتر توصیف می‌کنند و کمتر احتمال دارد که درگیر خیانت شوند و همچنین افرادی که سطح وظیفه‌شناسی و توافق‌پذیری پایین‌تری دارند، رضایت زناشویی کمتری را گزارش می‌کنند که بیانگر احتمال بیشتر درگیری در روابط خارج از ازدواج است (آلتگلت و همکاران<sup>۶</sup>، ۲۰۱۸). اگرچه پژوهش‌ها در زمینه ارتباط رابطه شخصیت با نگرش به روابط فرا زناشویی نشانگر وجود رابطه معنادار بین این متغیرها است ولی پژوهش‌های اندکی در دسترس است که به بررسی نقش صفات مرضی شخصیت و نگرش به روابط فرا زناشویی پرداخته‌اند. در بخش سوم DSM-5 یک مدل جایگزین برای اختلالات شخصیت ارائه شده است. در این مدل اختلالات شخصیت به‌وسیله نقص در کارکرد شخصیت و صفات شخصیتی مرضی مشخص می‌شوند. این نظام سعی دارد که همراه با اختلال‌های شخصیت قبلی، صفات مشخص و ویژه‌تری (۲۵ صفت) را ارائه دهد که هر کدام زیرمجموعه صفات مرضی شخصیتی کلی‌تری هستند (رضاعی و همکاران، ۱۴۰۰). مدل ابعاد مرضی شخصیت شامل ۲۵ صفت مرضی شخصیت است که به‌صورت سلسله‌مراتبی در ۵ حیطه شخصیتی ناهنجار که شامل دل‌گسستگی، عاطفه منفی، خصومت، مهارگسیختگی و روان‌گسستگی است، قرار می‌گیرد (کروگر و همکاران<sup>۷</sup>، ۲۰۱۲). متخصصان باور دارند که ویژگی‌های شخصیتی هر فرد زیربنای روان‌شناختی روابط پایدار وی با دیگران است و بدین طریق می‌توانند به‌عنوان یک پیش‌بینی‌کننده کلیدی برای تنش و تعارض در زندگی زناشویی شخص و به دنبال آن گرایش

5. Roos et al.
6. Altgelt et al.
7. Krueger et al.

1. Lonergan et al.
2. Selterman et al.
3. Birnbaum et al.
4. Sevi & Urganci

هیجان‌ها، ارزش‌های والا، کنترل ناپذیری، بی‌حسی، منطقی بودن، مدت‌زمان هیجان، توافق، پذیرش احساسات، نشخوار فکری، ابراز احساسات، سرزنش کردن است. هنگامی که افراد هیجان‌ها را منفی ارزیابی می‌کنند این امر سبب می‌شود به روابط بین فردی بیشتر حساسیت نشان داده، کنش‌های شدید در موقعیت‌های نسبتاً اضطراب‌زا یا نامطلوب نشان دهند و خود را به شدت سرزنش کرده و موردانتقاد قرار دهند. این خصیصه‌های منفی، در درازمدت می‌تواند سبب جدایی و فاصله‌ی زوجین از یکدیگر شده و بنابراین به بروز دل‌زدگی در رابطه زناشویی و همچنین تمایل به روابط فرا زناشویی منجر گردند (پیرساقی و همکاران، ۱۳۹۴). با شناسایی باورهای خاص فرد در مورد احساسات خود و دیگران، بررسی پیامدهای این ساختارهای هیجانی، تمایز دادن راهبردهای مفید از غیرمفید و تنظیم هیجان که راهبردهای اصلی در طرح‌واره درمانی هیجانی لیهی می‌باشند می‌توان برای کمک به فرد در ادغام تجربه هیجانی در یک زندگی معنادار بهره جست. در زمینه مبانی نظری و سوابق پژوهشی مطالعه‌ای وجود ندارد که در آن مستقیماً به بررسی نقش طرح‌واره‌های هیجانی در نگرش به روابط فرا زناشویی پرداخته باشد و اکثریت مقالات در باب طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه‌اند. با این حال مطالعه عسگری و گودرزی (۱۳۹۸) بیانگر آن است که میزان طرح‌واره‌های هیجانی ناسازگار در افراد متقاضی طلاق بالاتر است و می‌توان از طرح‌واره درمانی هیجانی در جهت افزایش نزدیکی و صمیمیت زوجینی که در آستانه جدایی از یک دیگر اند بهره برد. مطالعه معصومی تبار و همکاران (۱۳۹۹) نیز نشان داد که طرح‌واره‌های هیجانی بر نارضایتی‌های ادراک شده از روابط زوجین اثر گذار است و می‌توان از طرح‌واره درمانی هیجانی برای تنظیم هیجانی و رضایت زناشویی بانوان ناسازگار و متقاضی طلاق بهره جست. مطالعه زمانی زارچی و همکاران (۱۳۹۷) نشان داد که زنانی که متقاضی طلاق هستند طرح‌واره‌های هیجانی ناسازگار بیشتری نسبت به گروه کنترل داشتند و مطالعه پیرساقی و همکاران (۱۳۹۴) نیز بیان داشت که هرچه طرح‌واره‌های هیجانی ناسازگار بیشتر فعال شوند، افراد در تنظیم هیجان‌اتشان با مشکلات بیشتری روبه‌رو می‌گردند.

همسو با طرح‌واره‌ها عامل دیگری که می‌تواند نگرش به روابط فرا زناشویی را پیش‌بینی کند وجود علائم سندرم سیندرلا است. این سندرم زنان را به این باور می‌رساند به‌مانند شخصیت سیندرلا در انتظار یک قدرت بیرونی (یک شاهزاده با اسب سفید) بنشینند تا زندگی آنان را دگرگون ساخته و بدین ترتیب از مشکلات زندگی خویش رهایی یابند (داولینگ، ۱۹۹۸). زنان مبتلا به این سندرم دیدگاه غیر واقع‌گرایانه‌ای نسبت به همسر و ازدواج در ذهن خود می‌پروراند و به‌این ترتیب با یک تصویر آرمان‌گرایانه وارد زندگی زناشویی می‌شوند. هنگامی که این پندارهای غیرواقعی از پیش‌ساخته نسبت به زندگی زناشویی و تصور همسری رؤیایی که وظیفه برآورده کردن تمام کمبودهای زندگی قبلی فرد را بر عهده دارد، در عدم مطابقت با واقعیت موجود قرار می‌گیرد، موجب شکل‌گیری تلاطم در زندگی فرد می‌گردد؛ بنابراین بعد از ازدواج و مواجهه با همسر و مسئولیت‌هایی که زندگی زناشویی

فرد به روابط فرا زناشویی نیز عمل کنند (دایکسترا و بارلدز<sup>۱</sup>، ۲۰۰۸). در باب مبانی نظری و بررسی سوابق پژوهش، قالب بر اکثریت مقالات به بررسی نقش صفات تاریک شخصیت و یا مدل پنج عاملی شخصیت بر روابط فرا زناشویی پرداخته‌اند و مطالعات اندکی در پژوهش‌های خارجی و داخلی یافت شد که به این موضوع مستقیماً پرداخته باشند. با این حال، مطالعه حسینی و همکاران (۱۴۰۰) نشان داد که زنان در مولفه خصومت و مردان در مولفه‌ی مهار گسیختگی نمرات بالاتری را به دست آورده که هر یک از این خصیصه‌ها به نوبه خود بر صمیمیت و تعارض میان زوجین تأثیر گذاشته و بنابراین می‌توانند زمینه زناشویی را هم در جهت بهبود و هم در جهت از هم پاشیدگی و نگرش به روابط فرا زناشویی هموار کنند. در مطالعه‌های دیگر، محمدی و همکاران (۱۳۹۹) نشان دادند که صفت مرضی عاطفه منفی و صفت مرضی دل‌گسستگی نگرش موافق به خیانت زناشویی را پیش‌بینی می‌کند. صفات مرضی خصومت و مهارگسیختگی نیز با میانجی‌گری سبک دلبستگی اضطرابی-دوسوگرا و مکانیسم دفاعی رشدنیافته و روان‌آزوده، نگرش مثبت به خیانت زناشویی را نشان داده‌اند و همچنین صفت رواگسستگی نیز نگرش مثبت به روابط خارج از چهارچوب زناشویی را پیش‌بینی می‌کند. مطالعه سوبی و همکاران<sup>۲</sup> (۲۰۲۰) نشان داد که در مورد متغیر خیانت، صفات مرضی شخصیت با تمایل به رابطه با تعهد پایین همبستگی مثبتی داشتند و افرادی با این خصیصه‌ها به احتمال بیشتری خود را درگیر روابط یک‌شبه و دوستی با منفعت می‌نامیدند.

از طرفی دیگر، پژوهش‌های بسیاری در سال‌های اخیر صورت گرفته‌اند که در پی کشف عوامل زمینه‌ساز گرایش افراد به روابط فرا زناشویی بوده‌اند. در این میان تعدادی از پژوهش‌ها نشان داده‌اند که هیجان‌ها با ایجاد تنش و تعارض در رابطه‌ی زناشویی، بدکاری در روابط بین فردی و همچنین گرایش به مصرف مواد ارتباط دارند (لیهی<sup>۳</sup>، ۲۰۰۲ و لیهی، ۲۰۱۸). از آنجایی که هیجان‌ها به‌عنوان یکی از زیربناهای نحوه تعامل ما با زندگی روزمره در ایجاد و زمینه‌سازی بیماری‌ها و تنش‌ها عمل می‌کنند به همین دلیل می‌توانند بر ایجاد تنش‌های زناشویی تأثیر بگذارند. طرح‌واره‌های هیجانی نظریه‌ها و باورهای افراد در مورد ماهیت احساسات خویش و نحوه تنظیم آن‌ها می‌باشند (ترینکاس و همکاران<sup>۴</sup>، ۲۰۱۶). تئوری طرح‌واره هیجانی یک مدل شناختی اجتماعی از هیجان و تنظیم هیجان است. این نظریه پیشنهاد می‌کند که افراد در ارزیابی در مورد احساسات خویش، تفسیر آن‌ها از علل هیجان، نیاز آن‌ها به کنترل هیجان، انتظارات آن‌ها در مورد مدت‌زمان و خطر هیجان و استانداردهای آن‌ها در مورد مناسب بودن به نمایش گذاشتن هیجان‌ها متفاوت هستند (لیهی و همکاران، ۲۰۱۱). این مدل نشان می‌دهد که تفاوت‌ها در باورها و استراتژی‌ها در مورد هیجان‌ها با راهبردهای مشکل‌ساز مقابله و آسیب‌شناسی روانی مرتبط است (لیهی، ۲۰۱۸). لیهی ۲۰۰۲ بیان می‌دارد که در این مدل ۱۴ بعد و استراتژی مجزا وجود دارد که افراد در ارزیابی، تفسیر و پاسخ به احساسات خود از آن‌ها استفاده می‌کنند. این موارد شامل تأیید طلبی، قابل‌درک بودن، احساس گناه، دیدگاه ساده‌انگارانه درباره

4. Trincas et al.  
5. Dowling

1. Dijkstra & Barelde  
2. Sevi et al.  
3. Leahy

مرضی شخصیت، طرح‌واره‌های هیجانی و سندرم سیندرلا نقایص و مشکلاتی را بروز می‌نمایند (با توجه به پیشینه ذ در این پژوهش به دنبال تبیین مدل ساختاری این مولفه‌ها هستیم. همچنین با بررسی ابعاد مرضی شخصیت و طرح‌واره‌های هیجانی ناسازگار و مشکلاتی که افراد مبتلا به سندرم سیندرلا درگیر آن هستند، قصد آن است تا آگاهی و افق دید گسترده‌تری برای سایر پژوهشگران فراهم گردد. همچنین با شناخت و بررسی عوامل مرتبط با این آسیب اجتماعی (نگرش به روابط فرا زناشویی) و برنامه‌ریزی جهت پیشگیری، کاهش و رفع عوامل زمینه‌ساز می‌توان جامعه را در راستای ارتقای سطح سلامت، حفظ نظم اجتماعی رهنمون ساخت؛ بنابراین مساله اصلی پژوهش حاضر، بررسی رابطه ساختاری ابعاد مرضی شخصیت، طرح‌واره‌های هیجانی و سندرم سیندرلا با گرایش به روابط فرا زناشویی در دانشجویان دانشگاه گیلان انجام بود.

### روش

روش پژوهش حاضر توصیفی همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دختر دانشگاه گیلان بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ در این دانشگاه مشغول به تحصیل بودند حجم جامعه ۱۰۴۴۱ نفر بود. با توجه به تعداد کل سوالات مقیاس‌ها که ۱۱۰ سوال بود، به ازای هر سوال، ۳ نفر آزمودنی در نظر گرفته شد (هومن، ۱۳۹۷)؛ که بدین ترتیب حجم نمونه ۳۳۰ نفر مناسب می‌باشد. با در نظر گرفتن احتیاط و با توجه به این امر که معمولاً تعدادی از پرسشنامه‌ها نیمه تمام باقی می‌مانند، ۳۴۴ پرسشنامه در میان دانشجویان توزیع شد. نمونه‌گیری به صورت هدفمند انجام شد. ملاک‌های ورود عبارت‌اند از دانشجوی دختر دانشگاه گیلان بودن، رده سنی ۱۸ تا ۴۵ سال، تمایل به همکاری و شرکت در پژوهش، توانایی برقراری ارتباط و تسلط به زبان فارسی. ملاک‌های خروج نیز پاسخگویی ناقص و مخدوش و انصراف از ادامه پاسخگویی به پرسشنامه‌ها بود. نمونه‌گیری بدین صورت انجام گرفت که ابتدا از بین تمام دانشکده‌های دانشگاه (دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشکده علوم ریاضی، دانشکده هنر و معماری، دانشکده منابع طبیعی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشکده مکانیک، دانشکده فنی، دانشکده علوم کشاورزی و دانشکده علوم پایه) چند کلاس به صورت تصادفی انتخاب و دانشجویان دختر پس از کسب رضایت آگاهانه مورد آزمون قرار گرفتند به منظور رعایت اصول اخلاقی اهداف پژوهش توضیح داده شد، رضایت آگاهانه افراد کسب شد و اختیاری بودن مشارکت در پژوهش اعلام شد و در نهایت پس از جمع‌آوری داده‌ها تجزیه و تحلیل آنان به وسیله نرم‌افزار SPSS<sup>25</sup> و AMOS<sup>24</sup> صورت گرفت.

### ابزارهای پژوهش

**فرم کوتاه پرسشنامه سنجش ابعاد مرضی شخصیت (BF-5-PID):** فرم کوتاه پرسشنامه شخصیت برای ویرایش پنجم راهنمای تشخیصی و آماری به منظور سنجش ابعاد مرضی شخصیت توسط کروگر و همکاران ساخته شده

در پی دارد، با نوعی سرخوردگی ناشی از عدم تطابق در جهت سازگاری با شرایط موجود رودررو می‌شوند که شباهتی با زندگی که در رؤیاهای خود تصور می‌کرده‌اند ندارد و باعث شکل‌گیری نوعی نارضایتی در فرد می‌شوند. بدیهی است که کمبودهای موجود در کفایت‌های عاطفی و هیجانی فرد و یا وجود برخی تفکرات، نگرش‌ها و طرز تفکر نادرست و غیرمنطقی با مشکلات روان‌شناختی و شخصیتی سبب پریشانی رابطه زناشویی گشته و می‌تواند احساس رضایت، خشنودی در زندگی زناشویی را کاهش دهد و به طبع آن زمینه‌ای برای گرایش به روابط فرا زناشویی ایجاد کند. در همسویی با مبانی نظری و مرور سوابق پژوهشی، نتایج پژوهش‌هایی که در پی می‌آیند، به گونه‌ی مستقیم با متغیر سندرم سیندرلا ارتباط ندارند، ولی در راستای سوابق بشمار می‌روند. مطالعه عطاپور و همکاران (۲۰۲۰) نشان داد که مجموعه‌ای از عوامل فردی از جمله ازدواج زود هنگام و انتخاب همسر صرفاً با توجه به ملاک‌های آرمانی از عشق و ازدواج در پیمان شکنی افراد و گرایش به روابط خارج از چهارچوب ازدواج تأثیر دارند. مطالعه هریس<sup>۱</sup> (۲۰۱۸) بیانگر آن است که ویژگی‌های عاطفی و فیزیکی متعددی در گرایش به روابط فرا زناشویی و طلاق اثر گذار اند و از میان آن می‌توان باورهای غیرمنطقی افراد از ازدواج و تأثیر آن بر سازگاری زناشویی و دورنمای افراد از زندگی مشترک اشاره نمود. از آنجایی که پدیده روابط فرا زناشویی در ایران رو به افزایش است (قره داغی و سید میرزایی، ۱۳۹۹) لازم به نظر می‌رسد در مورد متغیرهای پیش‌بینی‌کننده آن پژوهش‌های بیشتری صورت گیرد. آنچه خلأ در مطالعاتی را منعکس می‌نمایند این امر است که هیچ‌یک از پژوهش‌ها به پیش‌بینی نگرش به روابط فرا زناشویی به واسطه صفات مرضی شخصیت (مندرج در بخش سوم DSM-5) نپرداخته‌اند و تنها به پژوهش در زمینه صفات تاریک شخصیتی، صفات بنیادین شخصیت (NEO PI-R) توجه گردیده است. همچنین مطالعه‌ای در زمینه نقش طرح‌واره‌های هیجانی در نگرش به روابط فرا زناشویی و این امر که کدام‌یک از طرح‌واره‌ها نقش پررنگ‌تری در این زمینه دارند یافت نشد. با این وجود مطالعاتی در حوزه طرح‌واره درمانی هیجانی در درمان افراد آسیب‌دیده از خیانت زناشویی (زارچی و همکاران، ۱۳۹۷ و عسگری و گودرزی، ۱۳۹۷) انجام گرفته است که می‌توان پژوهش حاضر را تکمیل‌کننده یافته‌ها این محققین دانست. در زمینه سندرم سیندرلا نیز تنها پژوهش‌هایی با نقش اختلال شخصیت وابسته و عدم استقلال افراد و تأثیر آن در تعارض و حتی تخریب روابط زناشویی (کاسالووا و همکاران، ۲۰۱۸) یافت گردید که به شیوه غیرمستقیم بر گرایش افراد به رابطه‌ای خارج از ازدواج دلالت دارند. باتوجه به مطالب پیشتر ذکر شده به نظر می‌رسد ابعاد مرضی شخصیت، طرح‌واره‌های هیجانی و سندرم سیندرلا بتوانند پیش‌بین خوبی برای احتمال گرایش به روابط فرا زناشویی باشند. بی‌وفایی و خیانت، چنانچه در خانواده روی دهد، بیش از همه همسری را که مورد بی‌وفایی واقع شده، مورد آسیب قرار خواهد داد و موجب مختل شدن بهداشت روان و از دست دادن تعادل عاطفی و رفتاری وی خواهد شد و علاوه بر آن فرزندان نیز از آسیب‌های وارده به ساختار خانواده بی‌نصیب نخواهند ماند؛ از آنجایی که افراد درگیر در روابط فرا زناشویی در زمینه ابعاد

آزمایی در فاصله دو هفته برای کل مقیاس ۰/۷۸ و برای زیر مقیاس‌ها در دامنه بین ۰/۵۶ تا ۰/۷۱ است. همچنین، ضریب همسانی درونی مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۲ و برای زیر مقیاس‌ها در دامنه‌ای از ۰/۵۹ تا ۰/۷۳ به دست آمد. به‌طور کلی نتایج هر دو روش حاکی از پایایی قابل قبول این مقیاس است (خان‌زاده و همکاران، ۱۳۹۲). در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ نشخوار ۰/۸۲، خودآگاهی هیجانی ۰/۷۸، احساس گناه ۰/۷۸، ابراز احساسات ۰/۸۲، غیرقابل کنترل بودن ۰/۸۶، تأییدطلبی ۰/۷۶، قابل درک بودن ۰/۷۶، ارزش والا ۰/۷۲، منطقی بودن ۰/۷۳، دیدگاه ساده‌انگارانه ۰/۷۱، سرزنش ۰/۷۶، پذیرش هیجان‌ها ۰/۸۱، توافق عمومی ۰/۸۳ و کل مقیاس ۰/۸۳ به دست آمد.

**پرسشنامه سندرم سیندرلا:** این مقیاس توسط دمیر و همکاران<sup>۴</sup> (۲۰۲۱) به‌منظور سنجش سندرم سیندرلا ساخته شده است. مقیاس شامل ۲۵ گویه است که در یک طیف لیکرت ۵ امتیازی از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم نمره‌گذاری شده است. پرسشنامه دارای سه خرده مقیاس (نگرش جنسیتی، عدم مسئولیت‌پذیری و ترک شغل) است. کمترین نمره‌ای که می‌توان از مقیاس به دست آورد ۲۵ و بالاترین نمره ۱۲۵ است. کسب نمره بالا از مقیاس نشان‌دهنده بالا بودن سطح سندرم سیندرلا است. پایایی مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ و پایایی دو نیم‌کردن تعیین شده است. برای کل مقیاس آلفای کرونباخ ۰/۹۴ است و ضریب پایایی نیمه تقسیم‌شده ۰/۸۷ و ۰/۹۰ برای نیمه اول و نیمه دوم است. نتایج نشان می‌دهد که پایایی مقیاس سیندرلا کافی است. همچنین، ضریب همسانی درونی مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای زیر مقیاس نگرش جنسیتی ۰/۷۷، عدم مسئولیت‌پذیری ۰/۷۲ و ترک شغل ۰/۶۵ است. به‌طور کلی نتایج هر دو روش حاکی از پایایی قابل قبول این مقیاس است. سازندگان روایی پرسشنامه مذکور را قابل قبول ارزیابی کرده است. ویژگی‌های روان‌سنجی این مقیاس در جامعه ایرانی نیز مورد بررسی قرار گرفت. در تحلیل عاملی صورت گرفته یکی از گویه‌ها حذف شد و مقیاس به ۲۴ گویه کاهش پیدا نمود. تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که سه عامل نگرش جنسیتی، عدم مسئولیت‌پذیری و ترک شغل قابل استخراج است و در مجموع ۴۳ درصد از واریانس نمرات را تبیین می‌کند. تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که سندرم سیندرلا از سه عامل نگرش جنسیتی، عدم مسئولیت‌پذیری و ترک شغل تشکیل شده است و مدل از برازش مطلوبی برخوردار است. بررسی ضریب همسانی گویه‌ها از طریق محاسبه آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۷۲ و برای مؤلفه‌های نگرش جنسی، عدم مسئولیت‌پذیری و ترک شغل به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۷۷ و ۰/۸۰ به دست آمد (اوجاقی زاده، ۱۴۰۱).

**پرسشنامه خیانت زناشویی:** این مقیاس توسط ینیسری و همکاران<sup>۵</sup> (۲۰۰۶) به‌منظور سنجش خیانت عاطفی و جنسی طراحی و تدوین شده است. در ایران نیز توسط کریمی و همکاران (۱۳۹۹) به‌منظور سنجش اطمینان کارکنان در مدارس ابتدایی اعتبار یابی شده است. این پرسشنامه دارای ۲۴ عبارت بسته

است. ابزار از ۲۲۰ سؤال تشکیل شده و هر سؤال در یک مقیاس چهاردرجه‌ای از ۰ تا ۳ نمره‌گذاری می‌شود. نسخه کوتاه این مقیاس با ۲۵ سؤال، پنج خرده مقیاس عاطفه منفی، روان گسستگی، دل گسستگی، خصومت و مهارگسستگی را مورد سنجش قرار می‌دهد. این آزمون برای سنجش صفات ناپه‌نچار شخصیتی در بزرگسالان از ۱۸ سال به بالاتر است. نمرات بالا در یک حیطه خاص ممکن است حوزه‌های معنادار و آسیب را در فرد نشان دهد که ممکن است دلیلی بر سنجش، درمان و پیگیری مجدد باشد. کروگر و همکاران<sup>۱</sup> (۲۰۱۲) در مطالعه‌ای همسانی درونی این ابزار را بالا اعلام کرده‌اند (به‌طور متوسط ۰/۸۶، از ۰/۷۲ تا ۰/۹۶). اندرسون و همکاران<sup>۲</sup> (۲۰۱۳) نیز در مطالعه‌ای همسانی درونی را با استفاده از آلفای کرونباخ برای حیطه‌ها (مهارگسستگی ۰/۸۹، عاطفه منفی ۰/۹۳، دل گسستگی ۰/۹۳، خصومت ۰/۹۴ و روان گسستگی ۰/۹۴). ویژگی‌های روان‌سنجی و ساختار عاملی نسخه کوتاه این پرسشنامه در ایران به روش آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۸۱ تا ۰/۸۸ گزارش شده است (امینی و همکاران، ۱۳۹۹). در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ عاطفه منفی ۰/۷۵، خصومت ۰/۸۲، دل گسستگی ۰/۸۵، روان گسستگی ۰/۸۵، مهار گسستگی ۰/۷۸ و کل مقیاس ۰/۷۲ به دست آمد.

**پرسشنامه طرحواره‌های هیجانی:** این مقیاس در سال ۲۰۰۲ توسط لیپه‌آ بر مبنای الگوی طرحواره‌های هیجانی خود به‌صورت مقیاس خود گزارشی تهیه شده است و شامل ۴۸ گویه در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت است که ۱۴ طرح‌واره شامل (تأیید طلبی، قابل درک بودن، احساس گناه، دیدگاه ساده‌انگارانه درباره هیجان‌ها، ارزش‌های والا، کنترل ناپذیری، بی‌حسی، منطقی بودن، مدت‌زمان هیجان، توافق، پذیرش احساسات، نشخوار فکری، ابراز احساسات، سرزنش کردن) را مورد سنجش قرار می‌دهد. لیپه‌آ پایایی این مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۸۱ گزارش کرده است (لیپه‌آ، ۲۰۰۲). همچنین نتایج یک پژوهش دیگر با نمونه ۱۲۹۳ نفری از افراد بهنجار نشان داد که هر کدام از عوامل غیر شناختی در مدل ولز به‌طور معناداری با هر یک از باورهای منفی درباره هیجان همبستگی دارد که این موضوع خود شاهدهی بر وجود روایی سازه برای این مقیاس است (لیپه‌آ و همکاران، ۲۰۱۱). در ایران نیز نسخه فارسی این مقیاس توسط خانزاده و همکاران (۱۳۹۲) تهیه شده است. پس از بررسی سازه‌های این مقیاس و انطباق آن با جامعه ایرانی دو طرحواره‌ی مدت‌زمان هیجان و بی‌حسی هیجانی و گویه‌های آنان از مقیاس حذف شدند و خرده مقیاس خودآگاهی هیجانی به مقیاس اضافه گردید؛ بنابراین ۱۳ طرح‌واره برای فرم ایرانی این مقیاس در نظر گرفته شده است. تعداد گویه‌های تعیین شده برای ۱۴ طرح‌واره فرم اصلی ۴۸ عدد بود در فرم ایرانی به ۳۷ گویه کاهش یافت. این ۱۳ طرح‌واره عبارت‌اند از تأیید طلبی، قابل درک بودن، احساس گناه، دیدگاه ساده‌انگارانه درباره هیجان‌ها، ارزش‌های والا، کنترل ناپذیری، منطقی بودن، توافق، پذیرش احساسات، نشخوار فکری، ابراز احساسات، سرزنش کردن و خودآگاهی هیجانی. نتایج بررسی نشان داد که پایایی این مقیاس از طریق روش باز

4. Demir et al.  
5. Yeniceri et al.

1. Krueger et al.  
2. Anderson et al.  
3. Leahy

به دلیل ناقص بودن کنار گذاشته شد. در نهایت ۳۳۰ پرسشنامه جمع‌آوری شد و سپس اطلاعات جمع‌آوری شده وارد نرم‌افزار آماری گردید.

### یافته‌ها

طبق تحلیل آماری توصیفی انجام‌شده ۶۲/۱ درصد از دانشجویان بین ۱۸ تا ۲۴ سال، ۲۹/۴ درصد از دانشجویان بین ۲۵ تا ۳۰ سال، ۵/۶ درصد از دانشجویان بین ۳۱ تا ۳۶ سال و تنها ۲/۹ درصد از دانشجویان ۳۷ سال به بالا سن داشتند. ۵۴/۱ درصد دانشجویان پژوهش در مقطع کارشناسی، ۳۱/۴ درصد کارشناسی ارشد و ۱۴/۵ درصد در مقطع دکتری تخصصی مشغول به تحصیل بودند. ۷۱/۸ درصد از دانشجویان مجرد و ۲۷/۴ درصد از دانشجویان متأهل و ۰/۹ درصد از دانشجویان متارکه کرده بودند. در پژوهش حاضر از تمامی دانشکده‌های دانشگاه مذکور پرسشنامه توزیع شد. ۲۱/۲ درصد دانشجویان از دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۵/۹ درصد از دانشکده علوم ریاضی، ۱۲/۹ درصد دانشکده هنر و معماری، ۹/۱ درصد از دانشکده منابع طبیعی، ۹/۱ درصد دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، ۲/۶ درصد از دانشکده مکانیک، ۱۰/۰ درصد از دانشکده فنی، ۱۵/۳ درصد از دانشکده علوم کشاورزی و ۱۳/۸ درصد از دانشجویان از دانشکده علوم پایه بودند. آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش در جدول ۱ ذکر گردیده‌اند.

جدول ۱: آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

سازه	ابعاد	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشدگی
ابعاد مرضی شخصیت	عاطفه منفی	۸/۴۲	۲/۲۹	-۰/۳۴	-۰/۲۰
	دل گسستگی	۸/۵۸	۲/۸۷	۰/۳۵	-۰/۶۹
	روان گسستگی	۶/۶۷	۲/۱۵	۰/۵۹	۰/۵۵
	خصوصیت	۶/۲۰	۳/۱۱	۰/۱۱	-۰/۸۸
	مهاری گسستگی	۷/۲۷	۲/۴۴	-۰/۰۳	-۰/۱۸
طرح‌واره هیجانی	نشخوار	۷/۱۶	۲/۲۵	۰/۹۰	۰/۳۲
	خودآگاهی هیجانی	۷/۱۰	۲/۴۶	۰/۱۹	-۰/۱۵
	احساس گناه	۵/۲۶	۲/۰۲	۰/۱۷	۰/۰۶
	ابراز احساسات	۴/۳۸	۱/۶۷	-۰/۱۷	-۰/۷۶
	غیرقابل کنترل بودن	۴/۹۳	۲/۸۲	۰/۰۶	-۰/۵۸
	تأییدطلبی	۴/۲۵	۱/۹۱	۰/۱۷	-۰/۵۴
	قابل درک بودن	۶/۶۵	۲/۳۴	-۰/۳۵	-۰/۸۷
	ارزش والا	۵/۸۱	۲/۶۲	۰/۱۸	-۰/۶۷
	منطقی بودن	۶/۸۸	۳/۱۰	۰/۴۷	-۰/۱۰
	دیدگاه ساده‌انگارانه	۴/۵۵	۲/۱۸	-۰/۳۳	-۰/۸۷
	سرزنش	۴/۲۷	۱/۵۳	-۰/۲۳	-۰/۲۱
	پذیرش هیجان	۵/۹۵	۲/۸۷	-۰/۳۵	-۰/۷۷
سندرم سیندرلا	توافق عمومی	۲/۹۸	۲/۰۳	۰/۳۵	-۰/۵۳
	نگرش جنسی	۳۲/۳۱	۵/۹۳	-۰/۶۳	-۰/۳۶
	عدم مسئولیت‌پذیری	۲۲/۹۰	۳/۹۹	-۰/۵۳	۰/۶۸
	ترک شغل	۲۳/۴۷	۴/۶۱	-۰/۳۲	-۰/۶۲

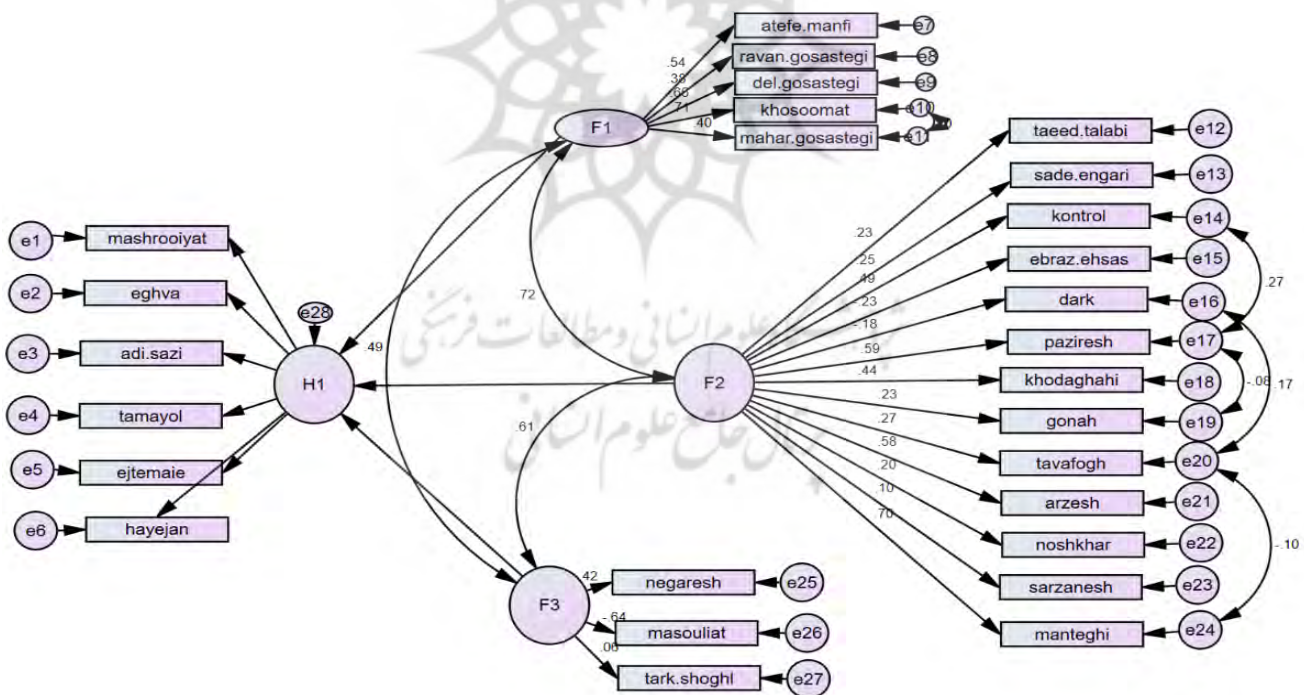
مشروعیت	۱۱/۲۶	۳/۷۳	۰/۰۶	-۰/۹۳
اغوا	۱۳/۲۹	۲/۷۴	-۰/۲۵	-۰/۰۲
عادی‌سازی	۱۰/۸۵	۱/۷۱	۰/۳۷	۰/۲۰
تمایل جنسی	۱۲/۲۴	۲/۳۵	۰/۰۶	-۰/۴۹
هیجان‌خواهی	۱۱/۶۸	۱/۷۶	۰/۴۷	۰/۴۷
زمینه اجتماعی	۱۰/۵۳	۲/۴۲	۰/۰۸	-۰/۴۷

نگرش به روابط فرا زناشویی

برای بررسی نبود رابطه هم خطی چندگانه از عامل تورم واریانس و تحمل استفاده گردید. عامل تحمل (۰/۵۶ تا ۰/۹۵)، مقادیر کمتر از ۰/۱ نگران‌کننده بوده و عامل تورم واریانس (۱/۰۵ تا ۱/۷۸)، مقادیر بالاتر از ۱۰ نگران‌کننده است. بنابر موارد ذکر شده دامنه در محدوده بهنجار قرار داشته و تخطی صورت نگرفته است.

شاخص‌های کجی و کشیدگی در دامنه ۲- تا ۲ قرار داشته که حاکی از نرمال بودن جامعه مورد مطالعه هستند.

در ادامه برای آزمون رابطه ساختاری متغیرهای پژوهش از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد و به همین منظور در ابتدا پیش‌فرض‌های اصلی معادلات ساختاری مورد بررسی قرار گرفتند. برای کافی بودن اندازه نمونه با توجه به تعداد سوال‌های پرسشنامه‌ها که مجموعاً ۱۱۰ سوال بود، به ازای هر سوال، ۳ نفر در نظر گرفته شد که در اینصورت حجم نمونه ۳۴۰ نفر کافی می‌باشد. برای بررسی عدم وجود داده پرت، خطی بودن رابطه متغیرهای پیش‌بین با متغیر ملاک، یکسان بودن پراکندگی و مستقل بودن مشاهدات از نمودار p-p استفاده گردید. نقاط بر روی خط قطری از انتهای سمت چپ تا بالای سمت راست قرار داشتند و در نمودار پراکندگی باقی‌مانده‌های استاندارد شده توزیع مستطیل شکل بود.



شکل ۱: الگوی ساختاری نهایی مدل ترسیمی مقیاس‌های پژوهش برای پیش‌بینی نگرش به روابط فرا زناشویی

در ابتدا مقادیر شاخص‌های برازش تا حدی مطلوب نبودند به همین منظور به خروجی نرم‌افزار مراجعه شد و تعدادی از مسیرهای پیشنهادی مورد توجه قرار گرفت. بر این اساس تعدادی از خطاهای کوواریانس ابعاد مرضی شخصیت و طرح‌واره‌های هیجانی به مدل اضافه گردید. مدل پس از اصلاح (شکل ۱) به همراه شاخص‌های برازش در جدول ۲ گزارش گردیده‌اند.



جدول ۲: شاخص‌های برازندگی مدل پژوهش

نام شاخص	برآورد شده	حد مجاز
$X^2$	۳۷۹/۳۳	-
Df	۳۱۳	-
Sig	۰/۰۰۶	۰/۰۵
$X^2/DF$	۱/۲۱	کمتر از ۳
GFI	۰/۹۲	بالاتر از ۰/۹
AGFI	۰/۹۱	بالاتر از ۰/۹
IFI	۰/۹۲	بالاتر از ۰/۹
CFI	۰/۹۲	بالاتر از ۰/۹
RMSEA	۰/۰۲	کمتر از ۰/۰۸

پس از بررسی برازش مدل و اطمینان از برازش قابل قبول آن در مرحله بعد ضرایب مسیر در مدل ساختاری مورد بررسی قرار گرفت. نتایج در جدول ۳ ذکر شده است.

با توجه به جدول شماره ۲ شاخص‌های برازش در محدوده حد مجاز بوده که این امر نشان‌دهنده برازش مطلوب مدل است. با توجه به نتایج به دست آمده فرضیه اصلی تحقیق مبنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری ابعاد مرضی شخصیت، طرح‌واره‌های هیجانی و سندرم سیندرلا با نگرش به روابط فرا زناشویی را می‌توان تأیید نمود.

جدول ۳: ضرایب رگرسیونی استاندارد و غیراستاندارد مسیرهای مدل

مسیرهای مدل	ضرایب غیراستاندارد	خطای استاندارد	مقدار بحرانی t	ضرایب استاندارد	مقدار معناداری
ابعاد مرضی ← فرا زناشویی	۰/۴۳	۰/۱۶	۲/۶۳	۰/۴۹	۰/۰۰۸
طرح‌واره هیجانی ← فرا زناشویی	۰/۱۵	۰/۰۸	۱/۹۶	۰/۷۲	۰/۰۵۰
سندرم سیندرلا ← فرا زناشویی	۱/۵۸	۰/۷۰	۲/۲۵	۰/۶۱	۰/۰۲۹

### بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی روابط ساختاری ابعاد مرضی شخصیت، طرح‌واره‌های هیجانی و سندرم سیندرلا با نگرش به روابط فرا زناشویی در دانشجویان دختر دانشگاه گیلان بود. نتایج حاصل شده نشان داد شاخص‌های برازش مدل ساختاری پژوهش مقادیر قابل قبولی دارند و همچنین ابعاد مرضی شخصیت با نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه معناداری دارد. این یافته با پژوهش‌های هونگ و همکاران<sup>۱</sup>، ۲۰۲۰؛ سوی و همکاران<sup>۲</sup>، ۲۰۲۰؛ پولاک و همکاران<sup>۳</sup>، ۲۰۱۶؛ پی وود و همکاران<sup>۴</sup>، ۲۰۱۲ و محمدی و همکاران<sup>۵</sup>، ۱۳۹۹؛ کریمی و همکاران<sup>۶</sup>، ۱۳۹۶ همسو است. از آن سو که خصیصه‌های شخصیتی نقش بسیار بارز و انکارناپذیری را در عرصه زندگی ایفا می‌نمایند و از آن جهت که در سراسر زندگی فرد پایدارند بنابراین می‌توانند سازگاری و حتی ناسازگاری را در طول زندگی مشترک فرد پیش‌بینی نمایند. به بیانی دیگر خصیصه‌های شخصیتی همچون خصومت که با ویژگی‌هایی همچون بی‌رحمی و استثمارگری همراه است فرد را مستعد می‌سازد تا در موقعیت‌های متضاد منفعت خویش را بر دیگران ارجح دانسته و از هر راهی برای رسیدن به تحقق اهداف خویش استفاده نماید؛ بنابراین هنگامی که مانعی بر سر راه

با توجه به جدول ۳ میان ابعاد مرضی شخصیت و نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه معنادار وجود دارد. آماره t آزمون ۲/۶۳ است که بزرگ‌تر از مقدار بحرانی در سطح خطای ۵٪ است که این امر بیانگر وجود همبستگی معنادار است. یافته دیگر مطالعه نشان داد که میان طرح‌واره‌های هیجانی و نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه معنادار وجود دارد. آماره t آزمون ۱/۹۶ است که بزرگ‌تر از مقدار بحرانی در سطح خطای ۵٪ است که میان همبستگی معنادار است و در نهایت یافته آخر مطالعه نشان داد که میان سندرم سیندرلا و نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه معنادار وجود دارد. آماره t آزمون ۲/۲۵ است که بزرگ‌تر از مقدار بحرانی در سطح خطای ۵٪ است که این امر بیانگر وجود همبستگی معنادار است؛ بنابراین ادعای محقق مبنی بر اینکه میان ابعاد مرضی شخصیت، طرح‌واره‌های هیجانی و سندرم سیندرلا با نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه معنادار وجود دارد تأیید می‌گردد.

3. Pollock et al.  
4. Pwood et al.

1. Hong et al.  
2. Sevi et al.

شکل بگیرند، مطابق با نظریه هیجان‌مدار گریبنرگ<sup>۷</sup> (۱۹۹۸) بر چگونگی معنا دهی به رویدادها و تعاملات و همچنین نحوه پاسخ به این گونه موقعیت‌ها تأثیر گذاشته و می‌توانند موجب بدکاری و ناکارآمدی فرد در مواجهه با موقعیت‌های تنش‌زا در زندگی می‌گردند. هنگامی که برداشت افراد از هیجان‌ها روزمره مثبت باشد، به این ترتیب به شیوه مؤثرتری با رویدادهای ناخوشایند و استرس‌زا برخورد می‌کند. در عوض افرادی که برداشت‌های منفی از هیجان خود دارند، احساس کنترل و پذیرش کمتری نسبت به زندگی شخصی و زناشویی خویش دارند که نتیجه آن مقصر دانستن همسر برای برداشت‌های نادرست خود و ایجاد تعارض در رابطه است (لیهی، ۲۰۰۲). همچنین این گونه برداشت‌ها منجر می‌گردد که فرد به صورت مداوم بر احساسات ناخوشایند یا بر اعمالی از همسر که از نظر فرد ناپسند است تمرکز کرده و به صورت مداوم آنان را در ذهن خود مرور کند که خود این امر باعث بزرگ و سیاه نمایی مشکلات می‌گردد. هنگامی که تعارض در رابطه بالا گیرد، نارضایتی در رابطه را افزایش داده و می‌تواند به عنوان عاملی جهت جدایی و حتی نگرش به فردی دیگر در زندگی زناشویی عمل نمایند.

یافته آخر پژوهش نشان داد که سندرم سیندرلا با نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه دارد. در میان ادبیات پژوهشی مطالعه‌ای صورت نگرفته که مستقیماً نقش سندرم سیندرلا را در پیش‌بینی نگرش به روابط فرا زناشویی سنجیده باشد اما می‌توان نتایج این پژوهش را به نوعی با نتایج چستین و درماستیوان<sup>۸</sup>، ۲۰۱۹؛ کاسالوا و همکاران<sup>۹</sup>، ۲۰۱۸؛ باس و آبرامز<sup>۱۰</sup>، ۲۰۱۶؛ پینکوس و ویلسون<sup>۱۱</sup>، ۲۰۰۱ و شکریگی و همکاران<sup>۱۲</sup>، ۱۳۹۵؛ پور محمدرضا تجربی و همکاران<sup>۱۳</sup>، ۱۳۹۳ هم‌جهت دانست. در تبیین یافته حاصل شده، طبق تعریف سندرم سیندرلا، زنان مبتلا به این سندرم، انتظارات رؤیایی و غیرمنطقی از ازدواج دارند. به نظر می‌رسد این افراد پس از ازدواج و مواجهه با دشواری‌های زندگی زناشویی بیش از سایر زنان، نسبت به برآوردن نشدن تصورات آرمانی خود احساس یاس و ناامیدی می‌کنند و با توجه به این امر که متوجه مشکل اصلی خود (سندرم سیندرلا) نیستند ممکن است تعدادی از این افراد به جای تلاش در جهت اصلاح نگرش خود، به روابط متعدد خارج از ازدواج روی آورند تا مرد رؤیایی خود را پیدا کنند. از سوی دیگر افراد مبتلا به این سندرم، ممکن است به دلیل باورهای رؤیایی خود از ازدواج، دست به ازدواج زودهنگام زده و به این ترتیب به ملاک‌های منطقی برای ازدواج توجه نداشته و صرفاً به دنبال مفروضه ازدواج باشند، این فقدان آگاهی از نقش‌ها و وظایف زناشویی مانعی بر شکل‌گیری صمیمیت زوجین بوده و می‌تواند در نگرش زنان نسبت به روابط فرا زناشویی تأثیرگذار باشد (لامپارد<sup>۱۴</sup>، ۲۰۱۳). در تبیینی دیگر می‌توان این‌طور در نظر گرفت که مطابق با تعریف سندرم سیندرلا، فرد با استیصال به دنبال شخصی دیگر است تا با در دست گرفتن مسئولیت زندگی وی از مشکلات و تصمیم‌گیری‌ها رهایی یابد. (سنها

ارضا میل جنسی و یا ارتباط با جنس مخالف وجود دارد دور از انتظار نیست که به دنبال راهی جایگزین (روابط فرا زناشویی) برای رسیدن به مقصود خود باشند (زیگلر هیل<sup>۱</sup>، ۲۰۱۷). خصیصه عاطفه منفی که با طیف وسیعی از خلق منفی مانند اضطراب، دلواپسی و احساس ترس همراه است، موجب می‌گردد تا فرد در موقعیت‌های بین فردی نتواند احساسات خود را به درستی کنترل کرده و راهبردهای مؤثری برای مقابله با مشکلات در پی گیرد. ادامه یافتن این روند و ناتوانی در کنترل احساسات منفی در طولانی‌مدت موجب آسیب به صمیمیت زناشویی گشته و تعارض را برای زوجین در ادامه دارد (توماس و همکاران<sup>۲</sup>، ۲۰۱۳). افراد با خصیصه روان گسستگی، تکانش‌گر، عصبی و دمدمی مزاج‌اند، رفتارهای عجیب و غیرمعارف از خود نشان می‌دهند و اکثراً از روابط خود ناراضی‌اند. این افراد تحریک‌پذیرند و در تعاملات روزانه خود بیش‌تر و سریع‌تر عصبی شده و واکنش نشان می‌دهند. این جهت‌گیری‌ها و رفتارهای منفی بر رابطه فرد با همسر تأثیر منفی داشته و موجب افزایش نارضایتی در روابط بوده و می‌تواند فرد را به سوی روابط فرا زناشویی سوق دهد؛ بنابراین درست است که ابعاد مرضی شخصیت اختلال در نظر گرفته نمی‌شوند اما بر تعاملات روزمره افراد اثرگذارند. همان‌طور که گفته شد، افراد با خصیصه‌های مرضی شخصیت به دلیل عدم پایداری در انتخاب‌ها و تصمیم‌های شخصی خود و از سمت دیگر به دلیل بروز بیشتر هیجان‌های منفی در تعاملات با همسر، ممکن است موجب ایجاد تعارض و درگیری در زندگی زناشویی گردند و زمینه را برای روابط فرا زناشویی مهیا سازند.

یافته دوم پژوهش نشان داد که میان طرح‌واره‌های هیجانی و نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه وجود دارد. این یافته را می‌توان با نتایج تحقیقات گولر<sup>۳</sup>، ۲۰۲۲؛ بلوخ و همکاران<sup>۴</sup>، ۲۰۱۷؛ جکسون و همکاران<sup>۵</sup>، ۲۰۱۴؛ مک کینون و گرین برگ<sup>۶</sup>، ۲۰۱۳ و برزرگان و همکاران<sup>۷</sup>، ۱۴۰۰؛ کمالیان و همکاران<sup>۸</sup>، ۱۳۹۹؛ علوی و همکاران<sup>۹</sup>، ۱۳۹۷ همسو دانست. در تبیین یافته حاصل شده می‌توان این‌گونه گفت که طرح‌واره‌ها مدل‌های درونی شده‌ای هستند درباره آنچه باید انتظار داشت و چگونه با توجه به خود، دیگران و جهان باید رفتار کرد. طرح‌واره‌ها از زیرساخت‌های شناختی افراد سرچشمه می‌گیرند و همانند صفات شخصیتی در سرتاسر زندگی فرد تداوم می‌یابند و به این ترتیب بر نحوه رابطه‌ی فرد با دیگران تأثیر می‌گذارند. این طرح‌واره‌های مختلف بخش‌هایی از هویت فرد را تشکیل می‌دهند و به عنوان نمونه‌های اولیه برای شیوه‌های تفکر و رفتار در آینده عمل می‌کنند. طرح‌واره‌ها همچنین به فرد کمک می‌کنند تا پیش‌بینی کند که چگونه یک تعامل ممکن است ادامه یابد و در نتیجه به افراد اجازه می‌دهند تا اقدامات بین فردی خود را از قبل برنامه‌ریزی کنند و این‌گونه تأثیر خود را بر تعاملات و روابط بین فردی شخص نمایان می‌سازند (لیهی، ۲۰۱۰). هنگامی که این طرح‌واره‌ها به صورت ناصحیح و از برداشت‌ها و تفسیرهای نادرست افراد از تجارب هیجانی

7. Emotionally Focused Therapy
8. Chastine & Darmasetiawan
9. Kasalova et al.
10. Buss & Abrams
11. Pincus & Wilson
12. Lampard

1. Zeigler-Hill
2. Thomas et al.
3. Guler et al.
4. Bloch et al.
5. Jackson et al.
6. McKinnon & Greenberg

اولویت‌های استمرار بهداشت روانی جامعه است و در این حیطه توجه به ابعاد مرضی شخصیت، طرح‌واره‌های هیجانی و سندرم سیندرلا از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

### تشکر و قدردانی

نویسندگان وظیفه خود می‌دانند تا مراتب قدردانی و سپاسگزاری خودشان را از شرکت‌کنندگان در پژوهش حاضر که دانشجویان دختر دانشگاه گیلان بودند و همچنین از مسئولان این دانشگاه اعلام نمایند.

### منابع

- افشاری کاشانیان، الف، زهرا کار، ک، محسن زاده، ف و تاجیک اسماعیلی، ع (۱۳۹۸). شناسایی عوامل زمینه‌ساز خیانت زناشویی در زنان، پژوهش‌های مشاوره (تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره)، ۱۸(۷۱)، ۱۲۲-۱۵۶.
- امینی، م، متولی زاده، ص، دباغی، پ، سیاسی، ی، لطفی، م (۱۳۹۹). مقایسه ویژگی‌های روان‌سنجی و ساختار عاملی سه فرم اصلی، کوتاه و مختصر پرسشنامه شخصیت بر اساس ویرایش پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (PID-5) در نمونه‌ای از نوجوانان ایرانی. مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ۳۰ (۱۹۴)، ۸۶-۹۹.
- اوجاقی زاده، ه (۱۴۰۱). نقش ابعاد مرضی شخصیت، طرح‌واره‌های هیجانی و سندرم سیندرلا در پیش‌بینی نگرش به روابط فرا زناشویی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.
- ایزدی، ز، رضا پور میر صالح، ی و چوب‌فروش زاده، الف (۱۴۰۱). اثربخشی درمان مرور زندگی مبتنی بر بخشودگی بر افزایش رضایت زناشویی و بخشش زنان در مواجهه با خیانت زناشویی همسر. پژوهشنامه اسلامی زنان و خانواده، ۱۰(۲۶)، ۱۰۲-۸۱.
- بزرگان، س، هارون رشیدی، ه و کاظمیان مقدم، ک (۱۴۰۰). تأثیر طرح‌واره درمانی هیجانی بر بخشودگی، کیفیت روابط زناشویی و تمایز یافتگی زنان مواجهه‌شده با پیمان‌شکنی همسر، فصل‌نامه پژوهش‌های کاربردی روان‌شناختی، ۱۲(۱)، ۳۳۲-۳۱۵.
- پورمحمد رضا تجربی، م، پهلوان نشان، س و نجفی فرد، ط (۱۳۹۳). رابطه‌ی باورهای غیرمنطقی و سازگاری زناشویی زوجین شهر اصفهان، رفاه اجتماعی، ۱۴ (۵۳)، ۱۹۳-۱۷۹.
- پیرساقی، ف، نظری، ع، نعیمی، ق و شفائی، م (۱۳۹۴). تعارض‌های زناشویی، نقش سبک‌های دفاعی و طرح‌واره‌های هیجانی، روان پرستاری، ۳(۱)، ۵۹-۶۹.
- چوپانی، م، فاتحی زاده، م، آسنجرانی، ف و دی کاسترو کوریا، الف (۱۴۰۰). پدیدارهای وجودی در خیلنت زناشویی مردان. خانواده پژوهی، ۱۷(۳) (پیاپی ۶۷)، ۵۱۳-۴۸۳.
- حیبی عسگرآباد، م و حاجی حیدری، ز (۱۳۹۴). علل خیانت زناشویی از دیدگاه زوجین مراجعه‌کننده به دادگاه خانواده: یک مطالعه کیفی، خانواده پژوهی، ۱۱(۴۲)، ۱۸۶-۱۶۵.

و همکاران، ۲۰۱۸). هورنای<sup>۱</sup> در سال ۱۹۴۲ نظریه اضطراب بنیادی<sup>۲</sup> را ارائه نمود. در این نظریه ۱۰ طبقه از نیازهای روان رنجور را مشخص کرد که در واقع راه‌هایی برای مبارزه کردن افراد با اضطراب بنیادی است. یکی از این نیازها، نیاز روان آزرده‌گی به شریکی است که مسئولیت زندگی فرد را عهده‌دار شود (نیاز به پشتیبان). به عبارت دیگر، شخص در رابطه‌ای انگلی با شریکی است که مسئولیت همه چیز را به عهده گیرد. این‌گونه اشخاص از رها شدن و تنها ماندن هراسان‌اند. این فرد کاملاً تسلیم است و خود را تحت حمایت فردی که از نظر وی قوی‌تر از اوست قرار می‌دهد این در حالی است که مداوم نگران است که مبدا تکیه‌گاه خود را از دست بدهد (سیاسی، ۱۳۹۰). به نظر می‌رسد این نیاز به‌نوعی هم‌جهت با مفهوم سندرم سیندرلا باشد. ممکن است فرد برای غلبه بر ترس از رها شدن توسط همسر، به روابط متعدد خارج از ازدواج روی می‌آورد تا به این ترتیب ترس از رهاشدگی خود را برطرف نماید. جمع‌بندی کلی یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که نگرش به روابط فرا زناشویی یکی از عوامل تهدیدکننده ساختار خانواده است و سیر فزاینده این پدیده به‌عنوان یک مسئله روانی اجتماعی موجب افزایش اهمیت بررسی در رابطه با این امر و عوامل شکل‌گیری و تداوم آن گردیده است. مجموعه‌ای از عوامل فردی، اجتماعی و فرهنگی در بروز این‌گونه روابط تأثیرگذارند که در این پژوهش به بررسی نقش ابعاد مرضی شخصیت و نحوه اثرگذاری آن بر تعامل زوجین، طرح‌واره‌های هیجانی با ایجاد تنش و تعارض در رابطه‌ی زناشویی، بدکاری در روابط بین فردی و سندرم سیندرلا به‌واسطه تغییر در نوع نگرش و دیدگاه زنان نسبت به مفروضه ازدواج پرداخته شد. در این مطالعه نیز همانند سایر تحقیقات محدودیت‌هایی وجود داشت. در این مطالعه از پرسشنامه برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده گردید با توجه به ماهیت ابزار استفاده شده ممکن است افراد در پاسخ‌گویی دیدگاه حقیقی خود را منعکس نکرده و به این صورت نتیجه حاصل شده را به خطر بیندازد. روش نمونه‌گیری نیز هدفمند بود و تنها دانشجویان دختر مورد مطالعه قرار گرفتند و تصادفی نبودن انتخاب آزمودنی را می‌توان از محدودیت‌های دیگر پژوهش در نظر گرفت. علاوه بر آن جامعه آماری پژوهش را تنها دانشجویان دختر دانشگاه گیلان تشکیل دادند و به همین دلیل در تعمیم نتایج حاصل از پژوهش به سایر گروه‌های قومیتی و اجتماعی باید احتیاط نمود. در پایان به پژوهشگران توصیه می‌گردد در دیگر تحقیقات، عوامل مرتبط با روابط فرا زناشویی در گروه‌های اجتماعی دیگر، سنین متفاوت، قومیت‌ها و شرایط اجتماعی اقتصادی متفاوت و همچنین در سایر نقاط با نمونه‌ای بزرگ‌تر مورد توجه قرار گرفته و با مقایسه نتایج این‌گونه پژوهش‌ها فهم جامع‌تری از عوامل مرتبط با نگرش به روابط فرا زناشویی حاصل گردد. سندرم سیندرلا متغیری بدیع است، به منظور افزایش آگاهی از روند شکل‌گیری و تداوم یافتن این سندرم، پژوهش‌های کیفی صورت گیرد. از مصاحبه و دیگر ابزارهای پژوهشی برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده گردد تا بدین ترتیب نتایج حاصل شده مورد اطمینان‌تر باشند. شناخت عوامل مؤثر در شکل‌گیری روابط فرا زناشویی به دلیل ماهیت آسیب‌زننده این نوع از روابط بر سلامت همسر و زندگی خانوادگی و همچنین شرایط اقتصادی، امنیتی و فرهنگی جامعه از

- Adams, H. M., Luevano, V. X., & Jonason, P. K. (2014). Risky business: Willingness to be caught in an extra-pair relationship, relationship experience, and the Dark Triad. *Personality and Individual Differences*, 66, 204–207.
- Altgelt, E. E., Reyes, M. A., French, J. E., Meltzer, A. L., & McNulty, J. K. (2018). Who is sexually faithful? Own and partner personality traits as predictors of infidelity, *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(4), 600–614.
- Anderson, J. L., Sellbom, M., Bagby, R. M., Quilty, L. C., Veltri, C. O., Markon, K. E., & Krueger, R. F. (2013). On the convergence between PSY-5 domains and PID-5 domains and facets: Implications for assessment of DSM-5 personality traits, *Assessment*, 20(3), 286–294.
- Atapour, Neda, AHMADI, KHODABAKHSH, FALSAFINEJAD, MOHAMMAD REZA, & Khodabakhshi Kolaei, Anahita. (2020). Risk Factors for Breach of Contract in Couples with Marital Infidelity. *ISLAMIC LIFE STYLE CENTERED ON HEALTH*, 4(4), 31-40.
- Atkins, D. C. (2003). *Infidelity and marital therapy: initial finding from randomized clinical trial*. Unpublished doctoral dissertation, university of Washington, Seattle.
- Birnbaum, G. E., Mizrahi, M., Kovler, L., Shutzman, B., Aloni-Soroker, A., & Reis, H. T. (2019). Our fragile relationships: Relationship threat and its effect on the allure of alternative mates, *Archives of Sexual Behavior*, 48, 703–713.
- Bloch, L., Haase, C. M., Levenson, R. W. (2017). Emotion regulation predicts marital satisfaction: More than a wives' tale, *Emotion*, 14(1), 130–144.
- Brewer, G., Hunt, D., James, G., & Abell, L. (2015). Dark triad traits, infidelity and romantic revenge, *Personality and Individual Differences*, 83, 122–127.
- Buss, D. M., & Abrams, M. (2016). Jealousy, Infidelity, and the Difficulty of Diagnosing Pathology: A CBT Approach to Coping with Sexual Betrayal and the Green-Eyed Monster, *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 35(2), 150–172.
- Chastine, V., & Darmasetiawan, N. K. (2019). *Cinderella complex on working women* [Paper presentation]. In Proceedings of the 16th International Symposium on Management, Aryaduta Hotel, Piere Tendeand Road, Manado.
- Dijkstra, P., & Barelds, D. P. H. (2008). Self and partner personality and responses to relationship threats, *Journal of Research in Personality*, 42(6), 1500-1511.
- Dowling, C. (1998). *Cinderella Complex: The fear of independence in contemporary women*, S. Budak, Oteki.
- Greenberg, L, Watson, J.C., Goldman R. (1998). *Process-experiential therapy of depression*, New York, Guilford Press.
- Guerrero, L, K., & Bachman, G. F. (2008). Communication following relational transgressions in dating relationships An investment-model explanation, *Southern Communication Journal*, 73(1), 4-23.
- Guler, k. (2022). Early period maladaptive schemas, psychological symptoms and examining the tendency of deception, *The European Research Journal*, 8(2), 232-241.
- حسینی، ز، رفیعی نیا، پ و رحیمیان بوگر، الف (۱۴۰۰). مقایسه ابعاد مرضی شخصیت و صمیمیت زناشویی بین زنان و مردان، هشتمین کنگره انجمن روانشناسی ایران، تهران.
- رضاعی، ف، فخرایی، ع، فرمند، الف، نیلوفری، ع، هاشمی آذر، ژ و شاملو، ف (۱۴۰۰). *راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی DSM-5 (ویرایش پنجم)*، تهران، ارجمند.
- زمانی زارچی، م، صمدی کاشان، س و قاسم‌زاده، س (۱۳۹۷). مقایسه طرح‌واره‌های هیجانی و خود سرکوبگری در زنان متقاضی طلاق و غیر متقاضی طلاق. *پژوهش‌های انتظامی - اجتماعی زنان و خانواده*، ۶(۲) (پیاپی ۱)، ۱۴۷-۱۵۸.
- سیاسی، ع (۱۳۹۰). *نظریه‌های شخصیت یا مکاتب روانشناسی*، تهران، مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران.
- شاه مرادی، س (۱۳۹۵). پیش‌بینی طلاق بر اساس صفات شخصیتی، اختلالات روانی و ویژگی‌های جمعیت شناختی، فرهنگی تربیتی زنان و خانواده، ۱۱(۳۵)، ۸۰-۶۱.
- شکرپیگی، ع، احمدی، الف و ابراهیمی منش، م (۱۳۹۵). بازنمایی معنایی ماهیت زندگی زناشویی در ازدواج‌های ناموفق (رویکردی برساخت گرایی)، زن و جامعه (جامعه‌شناسی زنان)، ۷(۲) (مسلسل ۲۶)، ۶۹-۸۷.
- علوی، ز، امان الهی، ع، عطاری، ی و کرابی، الف (۱۳۹۷). اثربخشی زوج‌درمانی متمرکز بر هیجان بر صمیمیت هیجانی و جنسی زوج‌های ناسازگار. *مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۸(۲)، ۲۵-۴۶.
- قره داغی، ع و سید میرزائی، م (۱۳۹۹). اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر علائم PTSD عاطفی در زنان آسیب‌دیده از خیانت زناشویی. *خانواده پژوهی*، ۱۶(۲)، ۲۱۷-۲۲۹.
- کریمی، س، یوسفی، ر و سلیمانی، م (۱۳۹۶). نقش صفات بنیادی شخصیت در پیش‌بینی مؤلفه‌های خیانت زناشویی از دیدگاه دانشجویان. *روانشناسی بالینی و شخصیت (دانشور رفتار)*، ۱۵(۲) (پیاپی ۲۹)، ۹۷-۱۰۹.
- کریمی، س، یوسفی، ر و سلیمانی، م (۱۳۹۹). رواسازی پرسشنامه خیانت زناشویی. *روانشناسی بالینی و شخصیت*، ۱۷(۱)، ۲۳۷-۲۴۸.
- کمالیان، ت، میرزا حسینی، ح و منیر پور، ن (۱۳۹۹). مقایسه اثربخشی روش طرح‌واره‌های هیجانی با روش تمایز یافتگی خود بر دل‌زدگی زناشویی زنان. *فصلنامه روان‌شناسی کاربردی*، ۱۴(۱)، ۹-۳۳.
- کوهی، س، اعتمادی، ع و فاتحی زاده، م (۱۳۹۳). بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی و سلامت روانی با سرخورده‌گی زناشویی در زوجین. *پژوهش‌های علوم شناختی و رفتاری*، ۴(۱) (پیاپی ۶)، ۷۱-۸۳.
- محمدی، م (۱۳۹۹). تعیین نقش صفات مرضی DSM-5، سبک‌های دل بستگی و مکانیزم‌های دفاعی در تدوین مدل نگرش به خیانت زناشویی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روان‌شناسی، دانشگاه کردستان، کردستان، ایران.
- معصومی تبار، ز، افشاری نیا، ک، امیری، ح و حسینی، س (۱۳۹۹). بررسی اثربخشی طرح‌واره درمانی هیجانی بر مشکلات تنظیم هیجانی و رضایت زناشویی بانوان ناسازگار در دهه اول زندگی. *مجله علوم روانشناختی*، ۱۹(۹۵)، ۱۵۰۶-۱۴۹۷.
- نژاد کریم، الف، سعیدی فرد، ط، وحیدنیا، ن و احمدی، خ (۱۳۹۵). نقش روابط پیش از ازدواج در خیانت زناشویی. *سلامت اجتماعی*، ۳(۴)، ۲۹۹-۳۰۶.
- هومن، ح (۱۳۹۷). *مدل‌یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم‌افزار لیزرل (با اصلاحات)*، تهران، سازمان مطالعه و تدوین (سمت).

- Roos, L. G., O'Connor, V., Canevello, A., & Bennett, J. M. (2019). Post traumatic stress and psychological health following infidelity in un married young adults, *Stress and Health*, 35(4), 468-479.
- Saha, S., & Safri, T.S. (2016). Cinderella Complex: Theoretical roots to psychological dependency syndrome in women, *The international Journal of Indian Psychology*, 3(3), 118-122.
- Seltermann, D., Garcia, J. R., & Tsapelas, I. (2019). Motivations for extra dyadic infidelity revisited, *The Journal of Sex Research*, 56(3), 273-286.
- Sevi, B., Urganci, B., & Sakman, E. (2020). Who cheats? An examination of light and dark personality traits as predictors of infidelity, *Personality and Individual Differences*, 164, 110-126.
- Sneha, S., & Rahmath, F. (2018). A Study of Relationship between Cinderella Complex and Personal Growth among Young Females, *Indian Journal of Psychological Science*, 10(1), 102-107.
- Steel, P., Schmidt, J., & Shultz, J. (2008). Refining the relationship between personality and subjective well-being, *Psychological Bulletin*, 134, 138-161.
- Thomas, K. M., Yalch, M. M., Krueger, R. F., Wright, A. G., Markon, K. E., Hopwood, C. J. (2013). The convergent structure of DSM-5 personality trait facets and five-factor model trait domains, *Assessment*, 20(3), 308-311.
- Trincas, R., Bilotta, E., & Mancini, F. (2016). Specific Beliefs about Emotions Are Associated with Different Emotion-Regulation Strategies, *Psychology*, 7, 1682-1699.
- Urganci, B., & Sevi, B. (2019). *Infidelity risk*, Berlin, Springer.
- Yeniceri, Z., & Kokdemir, D. (2006). University student's perceptions of and explanations for infidelity: the development of the infidelity questionnaire, *social behavior and personality*, 34(6), 639-665.
- Harris C. (2018). *Characteristics of emotional and physical marital infidelity that predict divorce*. A Ph.D. dissertation in family psychology, Alliant International University.
- Hong, R., Y., Chan., W., Y & Lim., Y., R. (2020). Pathological Personality Traits and the Experience of Daily Situations, *Clinical Psychological Science*, 8(2), 132-140.
- Huggins, C. F., Donnan, G., Cameron, I. M., & Williams, J. H. G. (2020). A systematic review of how emotional self-awareness is defined and measured when comparing autistic and non- autistic groups, *Research in Autism Spectrum Disorders*, 77, 101-612.
- Jackson, J. B., Miller, R. B., Oka, M, Henry, R. G. Gender Differences in Marital Satisfaction: A Meta-analysis, *Journal of Marriage and Family*, 76(1), 105-129.
- Kanani, M., Alijani, M. (2022). Extramarital Affairs and the Contexts: A qualitative Study in Rasht, *Biquarterly Journal of Sociology of Social Institutions*, 8(18), 273-296.
- Kasalova, P., Prasko, J., Kantor, K., Zatkova, M., Holubova, M., Sedlackova, Z., Slepecky, M., & Grambal, A. (2018). Personality disorder in marriage and partnership – a narrative review, *Neuroendocrinology Letters*, 39(3), 159-171.
- Krueger, R.F., Derringer, J., Markon, K.E., Watson, D., & Skodol, A.E. (2012). Initial construction of a maladaptive personality trait model and inventory for DSM-5, *Psychological Medicine*, 42(9), 1879-1890.
- Lampard, R. (2013). Age at marriage and the risk of divorce in England and Wales, *Demographic Research*, 1(29), 167-202.
- Leahy, R. L. (2018). Introduction: Emotional Schemas and Emotional Schema Therapy, *International Journal of Cognitive Therapy*, 12(1), 1-4.
- Leahy, R. L., Tirsch, D., & Napolitano, L. A. (2011). *Emotion regulation in psychotherapy: A practitioner's guide*, New York, Guilford Press.
- Leahy, R.L. (2010). *Emotional schemas and resistance to change in anxiety disorder*, New York, Rou ledge.
- Leahy, R.L. (2002). A model of emotional schemas, *Cognitive and Behavioral Practice*, 9, 177-190.
- Loneragan, M., Brunet, A., Rivest Beauregard, M., & Groleau, D. (2021). Is romantic partner betrayal a form of traumatic experience? A qualitative study, *Stress and Health*, 37(1), 19-31.
- McKinnon, J., M., & Greenberg, L. S. (2013). Revealing underlying vulnerable emotion in couple therapy: impact on session and final outcome, *Journal of Family Therapy*, 35(3), 303-319.
- Pincus, A. L., & Wilson, K. R. (2001). Interpersonal variability in dependent personality, *Journal of Personality*, 69(2). 223-251.
- Pollock, N. C., McCabe, G. A., Southard, A. C., Zeigler-Hill, V. (2016). Pathological personality traits and emotion regulation difficulties, *Personality and Individual Differences*, 95, 168-177.
- pwood, C. J., Schade, N., Krueger, R. F., Wright, A. G. C., & Markon, K. E. (2012). Connecting DSM-5 Personality Traits and Pathological Beliefs: Toward a Unifying Model, *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 35(2), 162-172.